

Αϊ - Γιάννης

Στην Ορεινή το καρναβάλι γίνεται του Αι- Γιαννιού. Το έθιμο αυτό έχει ειδωλολατρικές ρίζες. Η Χριστιανική πίστη δεν επιτρέπει να μεταμορφωνόμαστε. Το έθιμο χρησιμοποιήθηκε σε χρόνια που είχαμε στην Ελλάδα κατακτητές ως μέσο για να ενισχυθούν οικονομικά οι εκκλησίες και ο αγώνας εναντίον των κατακτητών.

Το έθιμο είναι αντροκρατούμενο. Οι άντρες ντύνονται γυναίκες. Οι γυναίκες δε συμμετέχουν παρά μόνο ως θεατές. Την παραμονή του Αι-Γιαννιού (Θεοφάνια) έβγαιναν τα ελεύθερα παλικάρια και γυρνούσαν από σπίτι σε σπίτι με τα όργανα και φορώντας κουδούνια. Τα κουδούνια σημαίνουν πως έρχεται ο ερχομός της Άνοιξης. Με το θόρυβο που κάνουν θέλουμε να διώξουμε τα κακά πνεύματα και να ξυπνήσουμε τη φύση. Μάζευαν από όλα τα νοικοκυριά διάφορα (φασόλια, πατάτες, τ.λ.). Τα μάζευαν όλα σε ένα σπίτι. Εκείνο το βράδυ γλεντούσαν (λουκάνικα, χοιρινό, κρασί, τ.λ.).

Την άλλη μέρα (Αι-Γιαννιού) έντυναν το πρώτο παλικάρι (που το επέλεγε μια επιτροπή) με τα δέρματα (καρνάβαλος). Οι υπόλοιποι φορούσαν την παραδοσιακή φορεσιά αλλά και γυναικεία ρούχα. Μουντζουρώνονταν. Ξεκινούσαν από σπίτι σε σπίτι και ο κόσμος μαζευόταν σιγά - σιγά στο αλώνι ή έξω από την εκκλησία. Χόρευαν και όποιος άντρας δεν ήταν ντυμένος τον έπιαναν, τον σταχτωναν και τον πήγαιναν στο "δικαστήριο". Εκεί τους ψευτοκατηγορούμενους τους δικάζαν για διάφορα πράγματα όπως ότι έκλεψαν μια κότα και οι δικαστές έβαζαν κάποιο χρηματικό πρόστιμο.

Υπήρχαν και κάποιοι που έκαναν πως επιτίθενται στο "Καρνάβαλο". Τότε έτρεχαν οι "Ακόλουθοι" του, τους σήκωναν στον αέρα και τους πήγαιναν και αυτούς στο "δικαστήριο". Γύρω στις 3:30 το μεσημέρι με τη συνοδεία των οργάνων (γκάιντα, νταούλι) γυρνούσαν από σπίτι σε σπίτι και κερνιόνταν.

Το βράδυ γυρνούσαν στην εκκλησία και κάποια από τα πράγματα που είχαν μαζέψει τα έδιναν σε φτωχές οικογένειες και υπόλοιπα τα έβαζαν σε δημοπρασία. Έτσι εξοικονομούσαν χρήματα και συντηρούσαν την εκκλησία.

Παλιά γινόταν ανταλλαγή καρναβαλιών ανάμεσα στα χωριά Μπάνιτσα, Α.Ορεινή, Κ.Ορεινή, Ξηρότοπος και Ελαιώνας.

Το έθιμο έχει της ρίζες του στις παλιές ειδωλολατρικές γιορτές της ρωμαϊκής εποχής καθώς και στις παλαιότερες Διονυσιακές γιορτές των Ελλήνων, όπου οι άνθρωποι μεταμφιέζονταν, χόρευαν, τραγουδούσαν, έπιναν κρασί και το κέφι έφτανε στο κατακόρυφο προς τιμή του Θεού.

Το Εθιμο της Μπάμπως

Μετά του Αϊ - Γιαννιού ήταν η μέρα της Μπάμπως, δηλαδή της μαμής του χωριού. Πήγαιναν στη μαμή στραγάλια, σαπούνι, ούζο, ταντούρα και της έπλεναν τα χέρια. Εκείνη του κερνούσε πίτες, έτρωγαν, έπιναν και χόρευαν.

Το έθιμο του καρνάβαλου συνεχίζεται στις μέρες μας. Αυτό που δε γίνεται είναι το Εθιμο της Μπάμπως.

Εργασία στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης
Υπεύθυνη Δασκάλα: Σταματοπούλου Ειρήνη